

**URZĄD**  
**OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**  
DELEGATURA WE WROCŁAWIU

50-4 13 Wrocław, ul. Walońska 3-5  
Tel/Fax (0-71) 34-05-922, Tel. Centrala (0-71) 34-05-920  
E-mail: [wroclaw@uokik.gov.pl](mailto:wroclaw@uokik.gov.pl)

Wrocław, dn.6 marca 2000 r.

RWR 500 .s 4/2000/WS

**Decyzja DL WR 2/2000**

Na podstawie

art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (**J** .t. Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547) **odmawia się wszczęcia postępowania** w sprawie nakazania zaniechania stosowania przez Spółdzielnię Mieszkaniową „PIAST” we Wrocławiu praktyki monopolistycznej polegającej na

wymuszaniu na (**tajemnica przedsiębiorstwa**) i innych członkach spółdzielni rozliczania kosztów dostawy energii cieplnej w oparciu o przyrządy pn. „podzielniki ciepła” i jednoczesnej odmowie dokonywania powyższych rozliczeń w oparciu o liczniki energii cieplnej.

**Uzasadnienie**

**1. Do** Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynął wniosek (**tajemnica przedsiębiorstwa**) z Wrocławia przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej „PIAST” we Wrocławiu zwanej dalej „Spółdzielnią”.

1.1 .We wniosku z dnia 23 lutego 1999 r. (**tajemnica przedsiębiorstwa**) twierdzili, że Spółdzielnia odmówiła im zgody na zainstalowanie licznika energii cieplnej, wymuszając rozliczenia w oparciu o przyrządy pn. „podzielniki ciepła”.

1 .2.W uzasadnieniu wnioskodawcy podnieśli, iż Spółdzielnia odmówiła im zgody na dokonywanie rozliczeń należności za energię ciepłą w oparciu o liczniki energii cieplnej i jednocześnie narzuciła dokonywanie przedmiotowych rozliczeń na podstawie podzielników kosztów ogrzewania. Zdaniem wnioskodawców, podzielniki kosztów ogrzewania nie są legalnymi przyrządami pomiarowymi. Takimi przyrządami są liczniki energii cieplnej.

W konsekwencji (**tajemnica przedsiębiorstwa**) wnieśli o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko Spółdzielni.

**2. Przeprowadzone przez organ antymonopolowy postępowanie wyjaśniające pozwoliło na ustalenie następującego stanu faktycznego:**

2.1. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** , członkowie Spółdzielni Mieszkaniowej „PIAST” we Wrocławiu pismem z dnia 15 lipca 1999 r. zwrócili się do Spółdzielni o wyrażenie zgody na zamontowanie w ich” lokalu mieszkalnym liczników energii cieplnej

(dowód pismo L. i J. Pilarczykó k. 5).

Pismem z dnia 4 października 1999 r. Spółdzielnia udzieliła odpowiedzi odmownej uzasadniając ją wysokim kosztem montażu liczników ciepła jak również przyjętą strategią Spółdzielni nie przewidującą mieszanych systemów podziału kosztów ciepła dla mieszkańców objętych tym samym węzłem cieplnym. W zasobach Spółdzielni miały zostać zamontowane podzielniki ciepła

(dowód pismo Spółdzielni k. 6).

2.2. W listopadzie 1999 r. Spółdzielnia przystąpiła do montażu podzielników ciepła. Jednocześnie wprowadziła dokument pn. „Regulamin rozliczania kosztów centralnego ogrzewania i ustalania opłat z tego tytułu dla użytkowników lokali Spółdzielni Mieszkaniowej „PIAST” we Wrocławiu”. Zgodnie z § 4 Regulaminu koszty centralnego ogrzewania rozliczane są miesięcznie na poszczególne węzły osiedli Spółdzielni, zaś cena 1 GJ jest zgodna z ceną dostawcy energii cieplnej i według taryfy zatwierdzonej przez Urząd Energetyczny. Koszt jednostkowy wylicza się każdorazowo poprzez podzielenie sumy kosztów poniesionych w okresie minionych 12 miesięcy w węźle poprzez ilość przyjętych do rozliczenia m<sup>2</sup> i wskazań podzielników, a w przypadku węzła z lokalami bez podzielników poprzez ilość przyjętych do rozliczenia m<sup>2</sup>

(dowód wniosek k. 2, Regulamin k. 8 .15).

2.3. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** w piśmie do Spółdzielni z dnia 5 stycznia 2000 r. oświadczyli, iż nie wyrażają zgody na zamontowanie i rozliczanie zużycia energii cieplnej przy pomocy podzielników ciepła. Ich zdaniem podzielnik kosztów nie jest legalnym przyrządem pomiarowym, dopuszczonym do stosowania w publicznym obrocie handlowym, lecz zgodnie ze świadectwami wydanymi przez uprawnione organy, jest on jedynie legalnym i bezpiecznym do stosowania wyrobem budowlanym. Działanie Spółdzielni usiłującej dokonywać rozliczania zużycia energii cieplnej przy pomocy podzielników narusza więc ustawę z dnia 3 kwietnia 1994 r. Prawo o miarach (Dz. U. Nr 55, poz. 248 ze zm.). Spółdzielnia w odpowiedzi na powyższe zarzuty pismem z dnia 10 stycznia 2000 r. podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko dodatkowo argumentując, iż system rozliczanie zużycia energii cieplnej przy pomocy podzielników ciepła jest następstwem znacznie wyższych kosztów dokonywania analogicznych rozliczeń w oparciu o liczniki przepływowe. Zdaniem Spółdzielni, ostatecznym argumentem na rzecz wyboru podzielników ciepła był brak deklaracji spółdzielców co do ewentualnego pokrycia kosztów założenia liczników. Strony następnie wymieniły ponownie korespondencję (pismo **(tajemnica przedsiębiorstwa)** z dnia 20.01.2000 r. i pismo Spółdzielni z dnia 16.02.2000 r.) podtrzymując swoje dotychczasowe stanowiska

(dowód pisma **(tajemnica przedsiębiorstwa)** k. 16-18 i k. 19, pisma Spółdzielni k. 22 i k. 24).

**3. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy organ antymonopolowy zważył, co następuje:**

3.1. Zgodnie z art. 21 ust. 4 ustawy antymonopolowej nie wszczyna się postępowania administracyjnego, jeżeli z zawartych w żądaniu (wniosku) oraz posiadanych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

informacji wynika, iż nie zostały naruszone przepisy art. 4, art. 5, art. 7, art. 9 i in. Zdaniem organu antymonopolowego, nie zachodzi naruszenie przepisów ustawy antymonopolowej w niniejszej sprawie.

3.2. Warunkiem wszczęcia postępowania administracyjnego w oparciu o ustawę z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów jest m.in. wstępna kwalifikacja wniosku jako pochodzącego od uprawnionego podmiotu (art. 21 ust. 2 ustawy). Uprawnionymi do żądania wszczęcia postępowania na mocy art. 21 ust. 2 ustawy antymonopolowej są:

- a) przedsiębiorcy, których interes został lub może być naruszony przez praktykę monopolistyczną, oraz związki takich przedsiębiorców,
- b) organy kontroli państwowej i społecznej,
- c) organizacje społeczne, do których zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów,
- d) organy jednostek samorządu terytorialnego,
- e) powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów.

Jak wynika z pisma z dnia 23.02.2000 r. p. (**tajemnica przedsiębiorstwa**) nie spełniają żadnej z powyższych cech. W tym stanie rzeczy nie posiadają legitymacji czynnej do wszczęcia postępowania.

3.3. Warunkiem wszczęcia postępowania administracyjnego w oparciu o ustawę z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów jest także m.in. wstępna kwalifikacja wniosku jako dotyczącego sprawy antymonopolowej. Nie każde bowiem naruszenie prawa w stosunkach cywilno-prawnych kwalifikuje sprawę do postępowania w trybie powołanej wyżej ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. Decyduje o tym naruszenie przez przedsiębiorcę w następstwie stosowania praktyk monopolistycznych interesu publicznoprawnego oraz brak negatywnych (tamujących) przesłanek wszczęcia i prowadzenia postępowania.

Tymczasem opisana przez (**tajemnica przedsiębiorstwa**) kwestia rozliczeń za energię ciepłą dotyczy stosunków wewnątrzspółdzielczych i z tego powodu, zgodnie z ukształtowanym orzecznictwem Sądu Antymonopolowego, nie podlega kognicji Prezesa Urzędu. Organy antymonopolowe nie mogą co do zasady ingerować w wewnętrzne stosunki spółdzielcze, a w szczególności zaś w relacje pomiędzy spółdzielnią a jej członkami na tle sposobu rozliczania kosztów działalności spółdzielni mieszkaniowej (w tym także kosztów dostawy energii ciepłej) na poszczególne grupy członków.

Zgodnie bowiem z zasadą samorządności, na jakiej opiera swoją działalność Spółdzielnia, na sposób regulacji objętego sporem zagadnienia mają wpływ członkowie spółdzielni. W ustawie z dnia 16 września 1982r. Prawo spółdzielcze (J.t. **Dz. U. z 1995r.**, Nr 54, poz. 288 z późn. zm.), w Dziale III „Członkowie, ich prawa i obowiązki”, zawarte są rozwiązania prawne dotyczące zarówno kształtowania stosunków wewnątrzspółdzielczych, jak i ich kontroli. Nie ma przeszkód prawnych, aby poprzez odpowiednie zmiany statutu Spółdzielni, sposób rozliczania energii ciepłej określała uchwała walnego zgromadzenia, jako najwyższego organu spółdzielni. Stwarza to możliwość kontroli takiej uchwały przez sąd cywilny w trybie art. 42 ~ 2 prawa spółdzielczego.

Prawo spółdzielcze zawiera zatem wystarczające rozwiązania prawne dotyczące kształtowania stosunków wewnątrzspółdzielczych, łącznie z możliwością ich kontroli przez sąd cywilny. W tym stanie prawnym brak jest zarówno możliwości, jak i potrzeby wpływania na te stosunki przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w formie decyzji wydawanych na podstawie ustawy antymonopolowej. Ponadto takie działania wykraczałyby poza przedmiot ustawy antymonopolowej, której zainteresowania dotyczą nie tyle relacji istniejących wewnątrz danego przedsiębiorcy, ile stosunków zewnętrznych, w szczególności zaś na tle ograniczenia przez niego samodzielności innych podmiotów gospodarczych z racji pozycji zajmowanej na rynku. Decyzja wydana w sprawie dotyczącej kształtowania stosunków wewnątrzspółdzielczych może ponadto stwarzać niebezpieczny precedens, do sprzecznego z celami ustawy antymonopolowej, wkraczania w stosunki wewnętrzne innych podmiotów gospodarczych, przykładowo spółek prawa handlowego i tym dublowania kompetencji innych organów powołanych do kształtowania takich stosunków (vide : wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 5 lipca 1993r., sygn. akt XVII Amr 17/93).

Mając powyższe na uwadze, wobec nie naruszenia przepisów art. 4, art. 5, art. 7, art. 9 ustaw antymonopolowej z powodów wyżej wymienionych, należało orzec jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej służy odwołanie do Sądu Okręgowego Sądu  
Antymonopolowego w Warszawie za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony

Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Dyrektor  
Zbigniew Jurczyk

